

Posudek na bakalářskou práci Milana Mlezivy „Existence a možné světy“

Bakalářská práce „Existence a možné světy“ se věnuje tématu neaktuálních individuí či předmětů vytvářejících „doménu“ a zároveň určitý ontologický předpoklad každé modální logiky. Autor představuje výklad dvou základních konkurenčních pozic, jimiž je pozice tzv. posibilismu, podle něhož neaktuální předměty nějak existují, a aktualismu, podle něhož existuje pouze to, co je součástí našeho aktuálního světa. Kromě představení a srovnání těchto dvou protikladných koncepcí bakalářskou práci zpracoval i krátký dějinný úvod k problematice možných světů.

Hned na začátku musím říci, že práce je napsána velice jasně, přehledně, věcně a konzistentně. Jednotlivé části na sebe logicky navazují (snad jen teorie Edwarda N. Zalta působí trochu „násilně“ a zkratkovitě; a Quinově teorii kritizující metafyziku modalit by snad bylo vhodné vyčlenit speciální kapitolu, a ne ji integrovat do kapitoly „Posibilismus“). Způsob, jakým je práce napsána svědčí o velice dobrém pochopení problematiky. V závěru práce (s. 37) autor dokonce vyjadřuje své důvody a sympatie (poněkud překvapivě) pro Lewisův posibilismus, který, jak správně poznamenává, má v sobě cosi ze science-fiction. Autorem zvolené téma je dobře vymezené, čímž autor úspěšně eliminuje, často užívanou, výkladovou tendenci „zmínit vše, co znám“. Odmítnutí zabývat se třetí koncepcí tzv. modálního redukcionismu považuji za šťastné. Oceňuji také autorovo zhodnocení, podle něhož metafyzický výklad modalit může být různý, podobně jako mohou být různé teorie vysvětlující jeden jev.

K práci mám jen několik drobných připomínek:

- 1) autor by měl být důslednější v přebírání a „kopírování“ citací. Např. na str. 29 svou citací z Loux, M. J. „Nutné a možné“ (překlad v časopisu *Studia Neoaristotelica*) zcela mění smysl. Místo „existují možné světy“ autor uvádí „neexistují možné světy“; v pozn. 82 schází výraz „za“ ve vazbě „považovat za“
- 2) autor v seznamu literatury neuvádí všechny citované zdroje (např. Loux, M. J., Heider, D., *Přednášky z ontologie*)
- 3) citace jsou často neúplné (viz pozn. č. 1 „Peregrin, J.: *Možné světy v logice* – bez místa a roku vydání, a citované strany)
- 4) autor často operuje s pojmem modální platonismus ve věci označení koncepce pracující s reálně existující neaktuálními předměty (možný svět jako „Já a mé okolí“). Je však známo, že Platón zcela jasně odmítl tezi, že ideje jsou reálné tak, jak jsou reálné předměty na nich participující (viz autokritický Platón dialogu *Parmenidés*). Nebyla by na místě přece jen určitá kritická, historická poznámka k tomuto zcela běžnému označení?
- 5) str. 21: místo „módy predikace“ autor, poněkud zavádějícím způsobem, říká „módy predikace“
- 6) na str. 30 v rámci formalizace koncepce aktualismu v druhém bodě chybí (dost podstatná) čárka: „pro každý stav věcí s a svět w , (čárka) s je platné ...“.
- 7) na str. 37 autor používá dost nevhodný výraz „neohmatatelný“; nebylo by vhodné použít jiný?

Přes tyto drobnosti však navrhuji hodnotit tuto práci za výbornou.

12.5. 2010

Daniel Heider, Ph.D.